

BESZÁMOLÓ

TUDATOS LÉT-ökofalvak, ökoporták, az önellátás lépcsői szakmai rendezvényről Kölesd, 2012. augusztus 31.

A Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület augusztus 31-én pénteken rendezte meg az országos érdeklődést kiváltó konferenciáját Kölesden, a Kismegyeháza épületében és annak udvarában. A helyszín kiváló adottságaival, hangulatos épületeivel és parkjával megteremtette alaphangulatát az eseménynek. Történelmi háttérként említendő, hogy 1 szavazaton múlt, hogy Szekszárd és nem Kölesd lett Tolna megye székhelye. Az ódon épület rendkívül impozáns képet mutat külsejével, vastag falaival, boltíves termeivel, hangulatos pincéjével és padlasmúzeumával.

Vidékfejlesztési szakemberek mellett neves építészek is érdeklődtek az esemény iránt, de túlnyomó többségben olyan résztvevők voltak jelen az ország minden részéből – Debrecen, Nyíregyháza, Békéscsaba, Tatabánya, Eger, Székesfehérvár, Pécs térségéből - , akik saját maguk és közösségük életén kívánnak változtatni, úgymond egy „tudatos lét” életformát felvenni. Így a konferencia a Leader alapelveknek megfelelően egy tipikusan alulról jövő kezdeményezés megvalósítása lett.

A rendezvény fővédnöke Krizsán András, a Falufejlesztési Társaság elnöke volt, aki megnyitotta a rendezvényt Berényi István polgármesteri köszöntője után. Krizsán András a témakör aktualitásait kiemelve elsősorban a közösségfejlesztő értékekre tért ki.

A jelenlegi világban zajló gazdasági-társadalmi-természeti folyamatokat egy rendszerelméleti előadás keretében ismertette Kilián Imre, a Pécsi Tudományegyetem oktatója. Kilián Imre elméleti és gyakorlati tapasztalatokkal is rendelkezik az önellátás folyamatában, ökofalvak alapításában és mindennapi életében. Világossá tette mindenki számára, hogy a föld túlnépesedése, az ásványkincsek kihasználása, a környezet rombolása visszafordíthatatlan folyamatokat generált globálisan. Ennek tudatában szükséges minél előbb megtennünk olyan lépéseket, amelyek a folyamatokat lassítják.

Ennek egyik formája és lépcsője a mezőgazdasági földművelés és állattenyésztés ökológiai gazdálkodássá alakítása, amelyről dr. Drexler Dóra az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet ügyvezetője beszélt. A fenntartható és minőségi élelmiszertermelés alapja a természeti erőforrások tudatos használata, a mérgező anyagok használatának megszüntetése.

A mezőgazdasági termelés mellett a konferencia kitért az építészeti kérdésekre is. Ennek keretében bemutatásra került mely módzatok minősülnek könnyen kivitelezhetőnek, viszonylagosan olcsóbbnak a hagyományos építkezéseknél, illetve milyen tulajdonságokkal bírnak a hagyományos téglá vagy beton építési elemek mellett a vályog illetve szalma épületek alkotóelemei. Dr. Medgyasszay Péter, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Kar - Magasépítészeti Tanszékének egyetemi docense a fenntartható építészetéről

tartott előadásában mutatott be összehasonlító adatokat, illetve példákat megvalósult alternatív építkezésekre.

Ezt a témakör folytatta az Energia és Környezet Alapítvány részéről Zalatnay László, aki a szalmabála építészetéről tartott színes illusztrációkkal ellátott előadást. A résztvevők az udvarban felállított demonstrációs anyagokon és fotókiállításon is megtekinthették a szalmaépítészet folyamatát.

Az alternatív eszközök sorát folytatta a Szupervályog és Permakultúra Munkacsoport részéről dr. Kovács Mónika és Fekete Zoltán, akik bemutatták, hogy a szupervályog technológiának milyen felhasználási lehetőségei vannak, mely tulajdonsággal bír az anyag, mitől lesz környezetbarát. Ismertették a megvalósítás alatt álló Szivárvány Ökofalu terveit is, valamint meghívták a résztvevőket permakultúrás hétvégi tanfolyamaikra is.

Fontos kiemelni mind a vályog-, mind a szalma-, mind a szupervályog technológiák alkalmazásánál, hogy rendkívül kreatív megoldások valósíthatók meg velük. A kivitelezés során a hagyományos magyar népi építészeti szimbólumai, alkotóelemei is megeleveníthetőek, így nem csupán fenntartható, környezetbarát, könnyen fűthető épületekről beszélhetünk, hanem a szellemi örökség ápolásáról is. Az előadók mindegyike kiemelte a kalákás építkezés közösségformáló erejét.

Az alternatív építészeti megoldásokat követően gyakorlati példák bemutatására került sor. Három működő ökofalu mutatkozott be: Gyűrűfű alapítója Kilián Imre beszélt az alapítás kezdeteiről, nehézségeiről, örömeiről, jelenlegi helyzetéről; az Öko-Völgy Alapítvány részéről Rév Szilvia mutatta be a somogyvámosi Krisnavölgy mindennapi életét, fejlesztési folyamatát, majd egy kisebb szünetet követően Gábor Eszter, a GAIA Ökológiai és Vidékfejlesztési Alapítvány igazgatója a galgahévízi ökofalut prezentálta. Rév Szilvia bemutatta az alapítvány gondozásában megjelent könyvet is, amely lépcsőről lépcsőre ismerteti az önellátás módozatait és javasolt útjait. Utóbbi két gyakorlati példa is azt mutatta, hogy igazán fejleszteni, beruházásokat végrehajtani (pl gyökérszénázás szennyvízkezelő, biogáz üzem, tehenészet, napkollektoros melegvízellátás, szélkerék park, saját malom stb) csak pályázati támogatások útján valósíthatóak meg.

Ezt a fajta tökehiányt emelte ki Domonyai András is, a MonJardin! projekt vezetője és tulajdonosa is. Számos kritikával illette a jelenleg élő rendszert, főként a rengeteg szabályozást illetően. Kiváló példákat hozott a világ minden részéről (ausztrál, dán, osztrák stb) rendszerekről, saját tapasztalatairól az önellátás olyan fokozatairól, amelyek pl afrikai országokban valósulnak meg. Kiemelte, hogy az önellátás az ő értelmezésében szigorúan azt jelenti, ha az adott közösség a maga erejéből nem tud olyan terméket előállítani, amely értékesítésével/cseréjével tovább léphet, akkor gyakorlatilag megsemmisül. Fontosnak tartotta széleskörűen kitékintő előadásában azt is megemlíteni, hogy klasszikusan a közösségi kertek, városi kertek, vidéki „konyhakertek” - köszönhetően a klímaváltozásnak és a globális folyamatoknak- előrelátó módon olyan növények termesztésével foglalkozzanak, amelyek megélik a klímánkon, rezisztensek, sokat teremnek, ezáltal pluszt termelnek.

A nap utolsó előadója rendkívül színes palettát mutatott be a nagyvilág ökofalvairól. Livits Réka huszoneves fiatalként Fiatalok Lendületben program kapcsán járt a németországi Sieben Linden ökofaluban, valamint nemrég tért haza portugál útból, ahol szintén ökofalu projektben vett

Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület

Székhely: 7132 Bogyszló, Kossuth u. 28.

Levelezési cím: 7100 Szekszárd, Tartsay u. 20. 1. em. Tel/fax: 74-312-704

e-mail: sdse@sdse.hu

részt, tanulmányozta a fenntartható fejlődés lehetőségeit. Réka aktívan szervez és vezet környezetvédelemmel és klímavédelemmel foglalkozó programokat. Fiatalsága, aktivitása, sugárzó optimizmusa kiváltotta a hallgatóság elismerését.

Az egész napos szakmai rendezvényt a Sárköz-Dunavölgye-Siómente Egyesület igyekezett helyi termék bemutatóval is színesíteni. A Kismegyeiháza parkjában felállított faházakban a térség helyi termelői árusíthatták portékáikat, így a résztvevők megismerhették Vecsernyés Irén lekvárjait, Hurtony Zoltánné mézeit, Illésné Magasföldi Amarill rengetegféle kecskesajtját, helyi kölesdi borászok borait. Bemutatta kézműves hagyományőrző tevékenységét Pirisáné Nagy Katalin népviseletkészítő, és elhozta helyi termék boltját Gyűrűfű ökofalu is. A vendégek nagy öröme a borkútból is helyi fehér-és vörösbort folyt, ami igazi kuriózuma lett a szünetben eltöltött beszélgetéseknek.

Az előadók is elhozták szakmai kiadványaikat, valamint nagyon népszerű volt a szalmabála építészet demonstrációs anyaga.

A programok mellett az egyesület a vendégek ellátásában is igyekezett a helyi specifikumokat felvonultatni, így a szünetekben a tengelici pékség négyfajta reform péksüteménye aratott sikert, kiegészítve a faddi gyümölcsle készítményekkel, a faddi almával és a zombai csemegeszőlővel.

Az ebédet a Kék Madár „Ízlelő” családbarát étterme jóvoltából fogyaszthatták a vendégek, amely alapítvány társadalmi vállalkozásként fogyatékkal élő emberek foglalkoztatásával végzi tevékenységét, és üzemeltet népszerű éttermet a megyeszékhelyen.

A rendezvény sikerét példázza a számos dicsérő szó és levél, amelyet a résztvevők jeleztek vissza, sőt többen a téma valamiféle folytatását szorgalmazzák.

Számos olyan kapcsolat született a nap folyamán, amely a téma iránt elhivatott érdeklődők további együttműködését garantálja.

Magunk részéről, mint Leader egyesület megígérhetjük, hogy mi továbbra is ezen az úton járunk.

Werner Krisztina
munkaszervezet vezető

„Szösz kételkedjünk benne, hogy egy gondolkodó, elkötelezett emberekből álló kis csoport meg tudja változtatni a világot. Valójában csak ők tudják megváltoztatni.” - Margaret Mead”